Toruń, 28 października 2026 r.

KOMENDANT MIEJSKI
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ
W TORUNIU
ul. Legionów 70/76, 87-100 Toruń

MZ.0643.21.2026.1.ŁM

WG ROZDZIELNIKA
SPÓŁDZIELNIE MIESZKANIOWE
ZARZĄDCY NIERUCHOMOŚCI
POWIATU TORUŃSKIEGO

Sezon grzewczy, który właśnie trwa, związany jest z zagrożeniem jakie niesie ze sobą użytkowanie pieców opalanych różnymi rodzajami paliwa. Zagrożenie to ma postać dwojaką. Po pierwsze zagrożenie pożarowe dla konstrukcji budynków, tutaj w szczególności mieszkalnych, a także zagrożenie dla zdrowia i życia ich mieszkańców. Dotyczy to każdego budynku ogrzewanego piecem opalanym paliwem stałym typu węgiel, koks, pellet oraz ciekłym i gazowym.

Dla upowszechnienia obowiązujących zasad bezpiecznego postępowania, w szczególności bezpiecznego użytkowania urządzeń oraz instalacji grzewczych, warto przypomnieć i upowszechnić kilka zasad, jako nieodzownych do przestrzegania w tym zakresie.

Podstawowym elementem jest dbałość o drożność przewodów kominowych odprowadzających spaliny z komory spalania pieców.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. 2023 poz. 822 z późn. zm.) jasno precyzuje terminy usuwania zanieczyszczeń z przewodów dymowych, spalinowych i wentylacyjnych, a mianowicie:

- co najmniej raz na miesiąc od palenisk opalanych paliwem stałym w zakładach żywienia zbiorowego i usług gastronomicznych;
- co najmniej raz na 3 miesiące od palenisk opalanych paliwem stałym w domach;
- co najmniej raz na 6 miesięcy od palenisk opalanych paliwem płynnym i gazowym;
- w obiektach, w których odbywa się proces spalania paliwa stałego, płynnego i gazowego usuwa się zanieczyszczenia z przewodów wentylacyjnych co najmniej raz w roku, jeżeli większa częstotliwość nie wynika z warunków użytkowych.

Jednakże poza przestrzeganiem ww. przepisów należy stosować zasady zdrowego rozsądku, a w szczególności przy eksploatacji elektrycznych urządzeń grzejnych i kuchenek gazowych.

Eksploatując elektryczne urządzenia ogrzewcze należy:

a) użytkować je sprawne technicznie i w sposób zgodny z przeznaczeniem oraz warunkami określonymi przez producenta;
b) ustawiać je w bezpiecznej odległości, co najmniej 0,5 m od wszelkich materiałów palnych oraz ustawiać je bezpośrednio na podłożu niepalnym;
c) użytkować je tylko pod dozorem, w trakcie obecności domowników w mieszkaniu.

Pod dozorem należy również użytkować urządzenia gazowe (kuchenki, piecyki itp.) zasilane z sieci gazu ziemnego oraz z butli z gazem propan-butan.

Niedopuszczalne jest równoczesne korzystanie w jednym budynku z instalacji gazu ziemnego i gazu płynnego z butli.

Urządzenia gazowe instalowane w budynku i zasilane gazem płynnym z indywidualnych butli o nominalnej zawartości gazu do 11 kg winny spełniać następujące wymagania:

1. W jednym mieszkaniu, warsztacie lub lokalu użytkowym nie należy instalować więcej niż dwóch butli.
2. W pomieszczeniu, w którym instaluje się butlę, należy zachować temperaturę niższą niż 35ºC.
3. Butlę należy instalować wyłącznie w pozycji pionowej.
4. Butlę należy zabezpieczyć przed uszkodzeniami mechanicznymi.
5. Między butlą a urządzeniem promieniującym ciepło, z wyłączeniem zestawów urządzeń gazowych z butlami, należy zachować odległość co najmniej 1,5 m.
6. Butli nie należy umieszczać w odległości mniejszej niż 1 m od urządzeń mogących powodować iskrzenie.
7. Urządzenia gazowe należy łączyć z reduktorem ciśnienia gazu na butli za pomocą elastycznego przewodu o długości nieprzekraczającej 3 m i wytrzymałości na ciśnienie co najmniej 300 kPa, odpornego na składniki gazu płynnego, uszkodzenia mechaniczne oraz temperaturę do 60ºC.
8. Urządzenie gazowe o mocy cieplnej przekraczającej 10 kW należy łączyć z przewodem elastycznym, o którym mowa w pkt 7, rurą stalową o długości co najmniej 0,5 m.

W przypadku uszkodzenia urządzenia gazowego, kuchenki lub butli gazowej czy stwierdzenia ich nieszczelności należy:

1) zakręcić zawór przy urządzeniu gazowym;
2) nie włączać żadnych urządzeń elektrycznych;
3) nie zapalać zapałek, zapalniczek czy papierosa;
4) otworzyć okna celem przewietrzenia pomieszczenia;
5) zawiadomić właściciela lub zarządcę budynku oraz pogotowie gazowe o występującym zagrożeniu.

Nie należy podejmować w żaden sposób samodzielnie próby dokonania naprawy instalacji gazowych metodami gospodarczymi.

W budynkach mieszkalnych wielorodzinnych w szczególności zlokalizowanych w zwartej zabudowie zabronione jest wykonywanie czynności, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenianie się, utrudnienie prowadzenia działania ratowniczego lub ewakuacji:

- składowanie materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji lub umieszczanie przedmiotów na tych drogach w sposób zmniejszający ich szerokość albo wysokość poniżej wymaganych wartości;
- składowanie materiałów palnych (odzież, meble, makulatura) na nieużytkowanych poddaszach, strychach czy też na drogach komunikacji ogólnej w piwnicach, a w szczególności gdy materiały te są składowane bezpośrednio przy nieszczelnych przewodach kominowych.

Na poziom bezpieczeństwa pożarowego istotnie wpływają mieszkańcy budynków, co potwierdza corocznie ilość i zakres prowadzonych działań ratowniczo-gaśniczych w obiektach mieszkalnych.

Pożary oraz miejscowe zagrożenia jakie powstają z winy lokatorów spowodowane są głównie nieostrożnym/nieodpowiednim użytkowaniem elektrycznych i gazowych urządzeń grzewczych, których sprawność nie jest okresowo sprawdzana przez osoby uprawnione, posiadające stosowną wiedzę w tej dziedzinie.

Rażącym naruszeniem zasad bezpieczeństwa pożarowego, zagrażającym zdrowiu lokatorów, jest używanie do rozpalania ognia w piecu substancji łatwopalnych typu rozpuszczalniki, benzyny itp.

Sytuacją która może zagrozić naszemu zdrowiu jest nieprawidłowe działanie gazowych urządzeń grzewczych. Podstawową przyczyną zatruć podczas np. kąpieli w łazienkach, gdzie temperaturę wody podnosi gazowy podgrzewacz, jest niepełne spalanie. Może dojść do niego np. w momencie, gdy zbyt szczelnie zamknięte są okna i brak jest właściwej wentylacji. Powoduje to skumulowanie w pomieszczeniu tlenku węgla, który nie jest odprowadzany na zewnątrz (poprzez przewód kominowy) lub dostaje się do wnętrza poprzez jego nieszczelności. Przede wszystkim należy zapewnić możliwość stałego dopływu świeżego powietrza do paleniska (pieca gazowego, kuchenki gazowej, kuchni węglowej lub pieca) oraz swobodny odpływ spalin.

Można łatwo zapobiec powstawaniu tlenku węgla i jego przenikaniu do mieszkań, spełniając 4 podstawowe warunki bezpiecznego użytkowania urządzeń spalających gaz i są to:

1) prawidłowa instalacja (zainstalowania lub wymiany piecyka gazowego może dokonać jedynie uprawniony specjalista, zgodnie z instrukcją producenta);
2) stały przepływ świeżego powietrza (zasłanianie kratek wentylacyjnych, zarówno nawiewnej w drzwiach do łazienki, jak i wywiewnej na wlocie do przewodu wentylacyjnego, grozi śmiertelnym zatruciem);
3) swobodny odpływ spalin (piecyk gazowy powinien być szczelnie przyłączony do przewodu spalinowego, a przewód spalinowy musi być szczelny i drożny);
4) właściwa eksploatacja zapewniająca dobry stan techniczny urządzenia gazowego (urządzenia gazowe powinny być utrzymywane w czystości i w dobrym stanie technicznym, a także okresowo kontrolowane zgodnie z zaleceniami producenta).

Tlenek węgla potocznie zwany czadem jest gazem silnie trującym, bezbarwnym i bezwonnym, nieco lżejszym od powietrza, co powoduje, że łatwo się z nim miesza i w nim rozprzestrzenia. Powstaje w wyniku niepełnego spalania, które może przebiegać w naszym piecu, a spowodowanego brakiem odpowiedniej ilości tlenu niezbędnego do pełnego spalenia paliw (spalanie całkowite), w trakcie którego powstaje dwutlenek węgla, czyli gaz który wydychamy także w procesie oddychania. Może to wynikać z braku dopływu świeżego (zewnętrznego) powietrza do urządzenia, w którym następuje spalanie, albo z powodu zanieczyszczenia, zużycia lub złej regulacji palnika gazowego, a także przedwczesnego zamknięcia paleniska pieca lub kuchni. Jest to szczególnie groźne w mieszkaniach, w których okna są szczelnie zamknięte lub uszczelnione na zimę. Czad powstaje także często w czasie pożaru. Niebezpieczeństwo zaczadzenia wynika z faktu, że tlenek węgla jest gazem niewyczuwalnym dla człowieka. Dostaje się do organizmu przez układ oddechowy, a następnie jest wchłaniany do krwioobiegu. W układzie oddechowym człowieka tlenek węgla wiąże się z hemoglobiną 210 razy szybciej niż tlen, blokując dopływ tlenu

w organizmie. Stwarza to poważne zagrożenie dla zdrowia i życia człowieka. Uniemożliwia prawidłowe rozprowadzanie tlenu we krwi i powoduje uszkodzenia mózgu oraz innych narządów. Następstwem ostrego zatrucia może być nieodwracalne uszkodzenie ośrodkowego układu nerwowego, niewydolność wieńcowa i zawał albo nawet śmierć.

Aby zapobiec zatruciu należy pamiętać, żeby:

- uchylić okno w mieszkaniu, podczas korzystania z jakiegokolwiek źródła ognia (pieca gazowego z otwartą komorą spalania, kuchenki gazowej lub węglowej);
- nie zasłaniać/blokować kratek wentylacyjnych i otworów nawiewnych;
- przy instalacji urządzeń i systemów grzewczych korzystać z usług wykwalifikowanej osoby;
- dokonywać okresowych przeglądów instalacji wentylacyjnej i przewodów kominowych oraz ich czyszczenia, zarządca budynku lub właściciel ma obowiązek m.in. przeglądu instalacji wentylacyjnej nie rzadziej niż raz w roku;
- użytkować sprawne techniczne urządzenia, w których odbywa się proces spalania, zgodnie z instrukcją producenta: kontrolować stan techniczny urządzeń grzewczych;
- stosować urządzenia posiadające stosowne dopuszczenia w zakresie wprowadzenia do obrotu; w sytuacjach wątpliwych należy żądać okazania wystawionej przez producenta lub importera urządzenia tzw. deklaracji zgodności, tj. dokumentu zawierającego informacje o specyfikacji technicznej oraz przeznaczeniu i zakresie stosowania danego urządzenia;
- w przypadku wymiany okien na nowe, sprawdzić poprawność działania wentylacji, ponieważ nowe okna są najczęściej o wiele bardziej szczelne w stosunku do wcześniej stosowanych w budynku i mogą pogarszać wentylację. Alternatywą może być montaż okien z nawiewnikami, nazywanymi również nawietrzakami;
- systematycznie sprawdzać ciąg powietrza, np. poprzez przykładanie kartki papieru do otworu, bądź kratki wentylacyjnej; jeśli nic nie zakłóca wentylacji, kartka powinna przywrzeć do wyżej wspomnianego otworu lub kratki;
- często wietrzyć pomieszczenie, w których odbywa się proces spalania (kuchnie, łazienki wyposażone w termy gazowe), a najlepiej zapewnić, nawet niewielkie, rozszczelnienie okien;
- rozmieścić czujniki w częściach domu, w których może występować potencjalne źródło tlenku węgla oraz dla zwiększenia bezpieczeństwa w pomieszczeniach gdzie sypia twoja rodzina. Czujniki należy instalować na wysokości głowy w zależności od pomieszczenia;
- nie spalać węgla drzewnego w domu, garażu, na zamkniętej werandzie itp., jeżeli pomieszczenia te nie mają odpowiedniej wentylacji;
- nie zostawiać samochodu w garażu z pracującym silnikiem, nawet jeżeli drzwi do garażu pozostają otwarte;
- nie bagatelizować objawów duszności, bólów i zawrotów głowy, nudności, wymiotów, oszołomienia, osłabienia, przyspieszenia czynności serca i oddychania, gdyż mogą być sygnałem, że ulegasz zatruciu czadem; w takiej sytuacji należy natychmiast przewietrzyć pomieszczenie, w którym się znajdujemy i zasięgnąć porady lekarskiej.

Objawy zatrucia tlenkiem węgla:

- ból głowy,
- zawroty głowy,
- ogólne zmęczenie,
- duszność,

- trudnościami z oddychaniem, oddech przyspieszony, nieregularny,
- senność,
- nudności.

Osłabienie i znużenie, które czuje zaczadzony oraz zaburzenia orientacji i zdolności oceny zagrożenia powodują, że jest on całkowicie bierny (nie ucieka z miejsca nagromadzenia trucizny), traci przytomność i jeśli nikt nie przyjdzie mu z pomocą, umiera.

Zasady udzielenia pomocy przy zatruciu tlenkiem węgla:

- należy natychmiast zapewnić dopływ świeżego, czystego powietrza;
- jak najszybciej wynieść osobę poszkodowaną w bezpieczne miejsce, na świeże powietrze;
- rozluźnić poszkodowanemu ubranie – rozpiąć pasek, guziki, ale nie rozbierać go, gdyż nie można doprowadzić do jego wychłodzenia;
- wezwać służby ratownicze (pogotowie ratunkowe – tel. 999, straż pożarna – tel. 998 lub jednolity numer alarmowy 112).

Jeśli po wyniesieniu na świeże powietrze zaczadzony nie oddycha, należy niezwłocznie przystąpić do wykonania sztucznego oddychania i masażu serca.

W sezonie grzewczym 2025/2026 w Polsce odnotowano wzrost liczby zdarzeń związanych z tlenkiem węgla, a także większą liczbę osób poszkodowanych i ofiar śmiertelnych. W analizowanym okresie doszło do 3750 incydentów związanych z obecnością tlenku węgla, podczas gdy w poprzednim sezonie liczba ta wynosiła 2539. Zatruciu uległo 1354 osób (wobec 1087 rok wcześniej), a 69 osób poniosło śmierć (w porównaniu do 42 w poprzednim sezonie).

W trosce o bezpieczeństwo własne i swojej rodziny do obowiązku prawidłowego użytkowania urządzenia grzewczego powinien się poczuwać każdy użytkownik tych urządzeń. W takiej sytuacji serdecznie zachęcam do montażu czujnika czadu oraz do zapoznania się z materiałami dotyczącymi ogólnopolskiej kampanii edukacyjno-informacyjnej na temat zagrożeń związanych z możliwością powstania pożarów w mieszkaniach lub domach jednorodzinnych oraz zatruciem tlenkiem węgla pn. „Czujka na straży Twojego bezpieczeństwa” dostępnymi na stronie internetowej Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej pod adresem: https://www.gov.pl/web/kgpsp/czujka-na-strazy-twojego-bezpieczenstwa

Nowe przepisy zawarte w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. 2023 poz. 822 z późn. zm.) wprowadzają stopniowy obowiązek instalowania autonomicznych czujek dymu spełniających wymagania Polskiej Normy dotyczącej autonomicznych czujek dymu oraz czujek tlenku węgla spełniających wymagania Polskiej Normy dotyczącej urządzeń elektrycznych do wykrywania tlenku węgla w pomieszczeniach domowych. W lokalach mieszkaniach użytkowanych jako takie w dniu wejścia w życie ww. wymogów tzn. 23 grudnia 2024 r., czujki dymu stosuje się od 1 stycznia 2030 r., a jeśli budynek jest nowy lub oddawany do użytku, czujki muszą być zamontowane od razu. Z kolei w przypadku pomieszczeń, w których odbywa się proces spalania paliwa stałego, ciekłego lub gazowego, wchodzących w skład lokali mieszkalnych, użytkowanych jako takie pomieszczenia w dniu wejścia w życie niniejszych wymagań tzn. 23 grudnia 2024 r., czujki tlenku węgla stosuje się od dnia 1 stycznia 2030 r. Podstawowe informacje dostępne na stronie internetowej Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej pod adresem:

https://www.gov.pl/web/kgpsp/sezon-grzewczy-20252026-sprawdz-jak-chronic-siebie-i-swoich-bliskich

Czujka dymu powinna znaleźć się na suficie, najlepiej w korytarzu w pobliżu sypialni. W przypadku wielokondygnacyjnych domów i mieszkań rekomenduje się montaż czujek na każdej kondygnacji. Czujka czadu powinna być umieszczona na wysokości wzroku, w pobliżu źródła spalania, w odległości 1–3 metrów. Należy pamiętać, żeby testować urządzenia co miesiąc, dbać o czystość i reagować na sygnał słabej baterii.

Przestrzeganie przez właścicieli, zarządców i mieszkańców zasad bezpieczeństwa pożarowego w budynkach mieszkalnych, w szczególności podczas użytkowania urządzeń oraz instalacji grzewczych, ograniczy ilość pożarów tylko i wyłącznie do zdarzeń losowych nie spowodowanych działaniem człowieka.

Z niniejszą informacją powinni zapoznać się właściciele i zarządcy budynków mieszkalnych jako odpowiedzialni za utrzymanie ich odpowiedniego stanu technicznego oraz poszczególni lokatorzy mieszkań, którzy na co dzień swoim zachowaniem lub niewłaściwym postępowaniem mogą spowodować pożar lub inne niebezpieczne zdarzenie związane z użytkowaniem urządzeń oraz instalacji grzewczych.

KOMENDANT MIEJSKI
Państwowej Straży Pożarnej
z up.
mł. bryg. mgr inż. Grzegorz Miklaszewski
ZASTĘPCA KOMENDANTA MIEJSKIEGO
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/